

TILDELINGSBREV 2020

FOR

RIKSANTIKVAREN

Innholdsfortegnelse

<u>1. INNLEDNING.....</u>	<u>3</u>
<u>2. OVERORDNEDE PRIORITERINGER FOR ETATEN</u>	<u>3</u>
<u>3. NASJONALE MÅL, PRIORITERINGER, STYRINGSPARAMETERE OG OPPDRAG FOR 2020.....</u>	<u>4</u>
<u>4. BUDSJETT OG FULLMAKTER.....</u>	<u>10</u>
4.1 TILDELING OG BUDSJETTFORUTSETNINGER	10
4.2 TILDELING FRA ANDRE KAPITLER OG POSTER	13
4.3 TILDELINGER UNDER KAPITLER PÅ ANDRE DEPARTEMENTERS BUDSJETT.....	13
4.4 DELEGERING AV BUDSJETTMESSIGE FULLMAKTER	13
<u>5. RAPPORTERING.....</u>	<u>13</u>
<u>6. MØTEPLAN</u>	<u>14</u>
<u>7. OVERSIKT OVER ETATENES KOORDINERINGSANSVAR.....</u>	<u>14</u>

1. INNLEDNING

Klima- og miljødepartementet viser til Prop. 1 S (2019-2020) og de tilhørende budsjettinnstillingene (Innst. 9 S og Innst. 14 S), og stiller i dette tildelingsbrevet bevilgningene til disposisjon for Riksantikvaren. Tildelingsbrevet gir sammen med Instruks for virksomhets- og økonomistyring, Prop. 1 S og budsjettinnstillingene, rammer, forutsetninger, og krav for Riksantikvaren i 2020. Tildelingsbrevet og instruksjonen er utgangspunktet for Riksantikvarens rapportering gjennom året.

Departementet ønsker å understreke at de nasjonale målene som er presentert i Prop. 1 S (2019-2020) er politisk fastsatte nasjonale mål, hvor god måloppnåelse avhenger av bruk av virkemidler og gjennomføring av tiltak i alle sektorer. Riksantikvarens egne bidrag til måloppnåelse vil derfor variere, ut i fra hvilke virkemidler og ansvar etaten innehar.

Etatsstyringsheftet "Prinsipper for etatsstyring i miljøforvaltningen" beskriver hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for Klima- og miljødepartementets etatsstyring. Reglementet for økonomistyring i staten og Bestemmelser om økonomistyring i staten ligger til grunn for styring av all statlig virksomhet.

2. OVERORDNEDE PRIORITERINGER FOR ETATEN

For 2020 er det fem hovedtemaer som må prioriteres og gis særskilt oppmersomhet og oppfølging:

Arbeidet med Stortingsmelding - Regjeringen planlegger å legge frem en stortingsmelding om kulturminnepolitikken våren 2020. Riksantikvaren skal bistå departementet med ferdigstillingen av meldingen og oppfølging etter behandling i Stortinget. Det kan være aktuelt å sende et supplerende tildelingsbrev etter at meldingen er behandlet i Stortinget våren 2020.

Regionreformen - Ved iverksettelse av regionreformen fra 1. januar 2020 overføres myndighet på kulturminneområdet til fylkeskommunene. Riksantikvaren skal bidra til at gjennomføringen av reformen skjer i tråd med de forutsatte intensjonene og samtidig videreutvikle og styrke rollen som fagdirektorat.

Kirkereformen og overgangen til ny Lov om tros- og livssynssamfunn

Parallelt med regionreformen har Riksantikvaren også en rolle i det utviklings- og oppfølgingsarbeidet som er knyttet opp mot Kirkereformen og overgangen til ny Lov om tros- og livssynssamfunn. Kirkene representerer kulturhistoriske verdier som må ivaretas gjennom en forvaltning med tydelige rolle- og ansvarsfordelinger. Det gode samarbeidet med de kirkelige aktørene må videreføres.

Unesco verdensarvkomite og den norske medlemskapsperioden (2017-2021) -Koordinere og lede arbeidet som følger med Norges medlemskap i Unescos verdensarvkomité (2017-2021). Oppgaven gjennomføres i samarbeid med Miljødirektoratet og utføres i tråd med den ansvars- og arbeidsfordelingen som er nedfelt i mandat fastsatt av KLD.

Klima - Riksantikvarens skal utvikle og styrke kulturminneforvaltningens arbeid med klimautfordringene.

3. NASJONALE MÅL, PRIORITERINGER, STYRINGSPARAMETERER OG OPPDRAG FOR 2020

Kulturminner og kulturmiljø

Nasjonale mål

2.1 Tapet av verneverdige kulturminner skal minimeres.

2.2 Et prioritert utvalg automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner skal ha et ordinært vedlikeholds nivå innen 2020.

2.3 Et representativt utvalg kulturminner og kulturmiljø skal være vedtaksfredet innen 2020.

2.4 Fredede bygninger, anlegg og fartøy skal ha et ordinært vedlikeholds nivå innen 2020.

Prioriteringer	Styringsparametere
Bistå Sametinget i forvaltningen av automatisk fredete samiske bygninger og strategiske prioriteringer.	<ul style="list-style-type: none">• En videreutviklet forvaltningsplan for automatisk fredete bygninger er utviklet• Antall samiske bygninger lagt inn i Askeladden
Arbeide for å øke bevisstheten om og styrke arbeidet for at kulturarven skal tas vare på og brukes som ressurs i by- og tettstedsarbeidet.	<ul style="list-style-type: none">• Styrket fokus på byutvikling og det grønne skiftet gjennom revisjon av Riksantikvarens bystrategi, og gjennom å arrangere nettverkssamlinger/konferanser hvor dette er et tema• 30% av NB! områdene skal ha oppdatert avgrensning og begrunnelse. De resterende skal være ferdigstilt innen utgangen av 2022.• Styrket samarbeid med byantikvarene gjennom å arrangere nettverkssamlinger.
Riksantikvaren skal videreføre det strategiske arbeidet mot kommunene og oppfølgingen av Kommune strategien, inkludert arbeidet med kulturminneplaner	<ul style="list-style-type: none">• 90 % av kommunene skal ha utarbeidet kulturminneplaner innen utgangen av 2020• Gjennomførte tiltak etter handlingsdelene i kommune strategien
Delta i arbeidet med å utvikle gode overgangsordninger som sikrer grunnlaget for den mer langsiktige og varige forvaltning av de kulturhistoriske verdiene sett i lys av den pågående kirkereformen.	<ul style="list-style-type: none">• Styrket samarbeid med kirkelige samarbeidsaktører om forvaltningen av midler til kulturhistoriske viktige kirkebygg i BFDs budsjett

Riksantikvaren skal arbeide for å finne bærekraftige løsninger for fartøyvernssentrene innenfor de juridiske og økonomiske rammer som er tilgjengelige.	<ul style="list-style-type: none"> • Juridisk vurdering er gjennomført våren 2020. • Kartlegging av sentrenes kompetansebehov er gjennomført våren 2020.
Fredning av fartøy med nasjonal verdi skal prioriteres.	<ul style="list-style-type: none"> • Antall fartøy som er fredet
Riksantikvaren skal bidra til å synliggjøre betydningen av energieffektiv bruk, transformasjon og gjenbruk av eksisterende bygningsmasse som en ressurs for å redusere klimabelastningene.	<ul style="list-style-type: none"> • Strategi for klimaarbeidet er utarbeidet innen utgangen av 2020. • Utviklet og formidlet kunnskap om hvordan forvaltning og bruk av eksisterende bygningsmasse kan optimalisere vern og klimavennlighet
Riksantikvaren skal bidra til god forvaltning på alle nivåer (stat, fylke, kommune, eier) for å ta vare på kulturminner og -miljøer i et klima i endring.	<ul style="list-style-type: none"> • Utviklet verktøy som fylker, kommuner og eiere kan bruke for å vurdere risiko og planlegge tiltak som reduserer konsekvensene av klimabelastninger på kulturminner og kulturmiljøer.
Riksantikvaren skal arbeide for en helhetlig og effektiv kulturminneforvaltning på alle nivåer (stat, fylke, kommune, eier) for å ta vare på kulturminner og -miljøer	<ul style="list-style-type: none"> • Digital tjeneste for tilskudd og dispensasjonsbehandling er lansert • I samarbeid med universitetsmuseene er tjenester for digital innsamling av data om kulturminner i felt utarbeidet • Tilgjengeliggjøring av Riksantikvarens omfattende digitale arkivmateriale for kulturminneforvaltningen • Etablert en langsiktig strategi med tilhørende handlingsplan for utbedring og sikring av datakvaliteten i Askeladden

Oppdragsliste 2020 for resultatområde 2 Kulturminner og kulturmiljø

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsfrist
<p>Kulturminnemeldingen: oppfølging av et utvalg aktuelle temaer og tiltak som fremmes gjennom det pågående arbeidet med ny Kulturminnemelding.</p> <p>KLD kommer tilbake med nærmere konkretisering av oppdrag etter at meldingen er lagt fram og behandlet av Stortinget</p>	I løpet av 2020.
<p>I samarbeid med Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet, levere forslag til plan for videre arbeid med Utvalgte kulturlandskap i jordbruket fra 2020 til og med 2025. Planen skal vurdere status for ordningen og muligheter for utvelgelse av nye områder, inkludert en tidsplan, samt behovet for eventuelt å styrke eksisterende områder. Planen skal baseres på gjeldende økonomiske rammer.</p>	15.10.20
<p>Revidere Riksantikvarens Bystrategi 2017-2020 - bør ses i lys av Kulturminnemeldingen. Arbeidet igangsettes etter at denne er behandlet.</p>	2.halvår 2020
<p>Utarbeide forslag til overgangsregler for forvaltningen av verneverdige og listeførte kirker som skal gjelde fra 01.01.2021 når kirkeloven og kirkerundskrivet blir opphevet</p>	01.02
<p>Utarbeide utvalgsparemer som grunnlag for tentativ liste over kulturmiljøer som skal vurderes fredet etter kml § 20</p>	31.12.20
<p>Med utgangspunkt i nullpunktsmåling som er gjennomført i 2019, utarbeide forslag til rapportering på effekten av regionreformen, og gjennomføre en slik rapportering.</p>	I løpet av året
<p>Levere en plan for Riksantikvarens oppfølging av stortingsmelding om miljøkriminalitet</p>	01.11.20
<p>Bidra inn i arbeidet med sektornøytral veileder for konsekvensutredning i samarbeid med Miljødirektoratet</p>	(Gjentatt fra 2019)
<p>Følge opp rapport om kriterier for landskap av nasjonal verdi (i samarbeid med Mdir).</p>	Departementet vil gi nærmere føringer senere. Avtales nærmere med KLD.
<p>Sammenstille og egnevaluere ordningene med bevaringsprogrammene BARK og BERG ved programperiodens slutt, og foreslå nye satsinger i tråd med nye nasjonale mål og indikatorer på feltet.</p>	31.12.20
<p>Utarbeide et forprosjekt for arbeid med ny verneplan for tekniske og industrielle kulturminner med utgangspunkt i ferdigbehandlet stortingsmelding.</p>	01.10.20

Etter mal fra departementet, identifisere ikke-kvantifiserbare ønskede og forventede gevinster i form av forbedret datakvalitet, bedre beslutningsgrunnlag mv. av Nasjonal detaljert høyde- og terrengmodell	01.04.2020
--	------------

- 6.1 Omfanget av villmarkspregete områder på Svalbard skal opprettholdes, og naturmangfoldet bevares tilnærmet upåvirket av lokal aktivitet.**
- 6.2 De 100 viktigste kulturminnene og kulturmiljøene på Svalbard skal sikres gjennom forutsigbar og langsiktig forvaltning**
- 6.3 Negativ menneskelige påvirkning og risiko for påvirkning på miljøet i polarområdene skal reduseres.**

Prioriteringer for 2020

Prioriteringer	Styringsparametere
Bidra til å sikre sårbare kulturminner og kulturmiljøer utsatt for påvirkninger av klimaendringene med utgangspunkt i kulturminneplan for Svalbard 2013-2023. Bistå Sysselmannen i å utvikle metoder for kartlegging av tilstandsgrad.	<ul style="list-style-type: none"> • Status på utvikling av metodikk for kartlegging av tilstandsgrad.
Riksantikvaren skal, i samarbeid med Sysselmannen og Miljødirektoratet, bidra i oppryddingen etter kulldriften i Svea samt bidra til at relevante kulturminner blir ivaretatt.	<ul style="list-style-type: none"> • Bidrag til gjennomføring av avslutningsplan for opprydningsarbeidet våren 2020.

Oppdragsliste 2020 for resultatområdet 6 Polarområdene

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsfrist
Riksantikvaren skal, i samarbeid med Miljødirektoratet, NP og Sysselmannen gjennomgå utviklingen i reiselivsaktiviteten på Svalbard og vurdere konsekvensene for de overordnede miljømålene i svalbardpolitikken.	31.12.2020

Oppgaver på tvers av resultatområdene

Verdensarv

Prioriteringer	Styringsparametere
Global implementering av verdensarvkonvensjonen gjennom det norske medlemskapet 2017 – 2021. RA har det koordinerende ansvaret.	<ul style="list-style-type: none"> Norske bidrag i verdensarvkomiteen er basert på kultur- og naturfaglige vurderinger Bidrag er gitt for å fremme god forvaltning av verdensarven Bidrag er gitt til at verdensarvlisten blir mer representativ Bidrag til videreutvikling av nominasjonsreformen er gitt Bistandsmidlene er brukt i tråd med Norges mål
Gjennomføring av verdensarvpolitikken i tråd med prioriteringene i stortingsmeldingen om kulturminnepolitikken. RA har det koordinerende ansvaret.	<ul style="list-style-type: none"> Verdensarvområdene har oppdaterte forvaltningsplaner (100%) Konsekvensutredninger der planer og tiltak berører norske verdensarvområder og verdensarvverdier er gjennomført og tatt hensyn til når vedtak fattes..

Oppdragsliste 2020

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Tidsfrist
Sikre framdriften av arbeidet med Basisutstillingen for verdensarvsentrene og bidra til at prototypen for utstillingen ferdigstilles i tråd med framdriftsplanen. Arbeidet skal skje i samarbeid med Norges Verdensarv.	I dialogen med KLD
I samarbeid med Miljødirektoratet, bidra med veiledning om konsekvensutredninger av saker i verdensarvområder som behandles etter plan- og bygningsloven og energiloven, og dersom hensiktsmessig kan det integreres i den generelle sektorovergripende veiledningen om KU	31.12.2020
Følge opp det igangsatte arbeidet med å revidere tentativ liste i samarbeid med Miljødirektoratet.	Videre framdrift etter den gjennomførte befaring med ICOMOS, Varjjat Siida og Dovre og prosessen med vikingarv, prioriteres og avklares nærmere mellom KLD og RA
Bidra i oppfølgingen av bruk av bistandsmidler til verdensarv (over UDs budsjett) for en målettet bruk av midlene	Fortløpende og etter nærmere avtale

Kunnskap

Prioriteringer	Styringsparametere
Miljømåls- og indikatorarbeid	<ul style="list-style-type: none"> Foreslag til nye indikatorer og styringsdata tilknyttet nye nasjonale mål med sikte på virkning fra 2021 Forslag til hvordan FNs bærekraftsmål kan operasjonaliseres på kulturminnefeltet
Miljøovervåking	<ul style="list-style-type: none"> Foreslag til nye miljøovervåkingsprogram tilknyttet nye nasjonale mål med sikte på virkning fra 2021
Oppfølging av KLDs kunnskapstrategi mv Bidra ved behov i arbeid med utvikling av EUs 9. rammeprogram, Horisont Europa, (2021-2027), Copernicus og JPI Cultural Heritage.	<ul style="list-style-type: none"> Revidert forskningsstrategi i tråd med KLDs kunnskapsstrategi

Administrativt

Prioriteringer	Styringsparametere
Samordning av de administrative funksjonene i miljøforvaltningen, jf strategi for effektivisering og samaordning av de administrative funksjonene i miljøforvaltningen.	<p>Riksantikvaren har gjennomført samordningstiltak i felles strategier og tiltaksplaner, og bidratt i det løpende utviklingsarbeidet knyttet til de ulike administrative tjenestene, slik at de planlagte gevinstene kan realiseres på sikt.</p> <p>Riksantikvaren skal løpende bidra til vurdering og identifisering av risikomomenter som kan føre til vi ikke når målene i samordningsstrategien, eller som kan føre til målene ikke nås innen fastsatte frister.</p>
Det er et krav at større direktorater og etater har minimum én lærling. I tillegg anmodes underliggende virksomheter til å vurdere muligheten for å tilrettelegge for enda flere læreplasser og vurdere godkjenning i flere nye lærefag.	Virksomheten har hatt minimum en lærling i perioden.

Miljødirektoratet overtar alle driftstjenestene som er inkludert i Riksantikvarens driftsavtale med Kartverket i løpet av 2020. Kartverket har vært en tjenesteleverandør til Riksantikvaren og Miljødirektoratet vil ta over som tjenesteleverandør i løpet av 2020. Rammeoverføring fra Riksantikvaren til Miljødirektoratet gjennomføres i RNB.

Oppdragsliste 2020 – Sikkerhet og beredskap

Oppdrag – dokumenter som skal oversendes Klima- og miljødepartementet	Frist
1. Gjennomføre øvelse på digital sikkerhet med utgangspunkt i DSBs øvingspakke og oversende evalueringen til departementet.	31. des
2. Levere styringsdokument for forebyggende sikkerhetsarbeid.	31. januar
3. Utarbeide instruks for IKT-sikkerhet på reise	Årsrapport

Miljøvennlig produkter og tjenester

Etaten skal så langt som mulig velge og bruke miljøvennlige produkter og tjenester i egen organisasjon, som for eksempel minimal bruk av plast. Matsvinnet skal minimeres. Etaten bes rapportere overordnet på arbeidet i årsrapporten for 2020.

Fellesføring: Inkluderingsdugnaden

Riksantikvaren skal arbeide for å utvikle rutiner og arbeidsformer for å nå målene for regjeringens inkluderingsdugnad. Riksantikvaren skal i årsrapporten redegjøre for hvordan rekrutteringsarbeidet har vært innrettet for å nå målet om 5 pst., vurdere eget arbeid opp mot målene og omtale utfordringer og vellykkede tiltak. Har Riksantikvaren hatt nyansettelser i faste eller midlertidige stillinger i 2020, skal en rapportere i årsrapporten tallet på de med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en, sammen med nyansettelser i faste og midlertidige stillinger totalt. Riksantikvaren skal rapportere i henhold med veiledningen ref.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fellesforing-i-tildelingsbrev-for-2020/id2683383/>

4. BUDSJETT OG FULLMAKTER

4.1 Tildeling og budsjettforutsetninger

Tildelte bevilgninger skal disponeres i samsvar med Prop. 1 S (2019–2020), og Stortingets vedtak basert på Innst. 9 S (2019-2020) og Innst. 14 S (2019–2020). Midlene skal for øvrig disponeres i samsvar med bevilgningsreglementet, Reglement og bestemmelser for økonomistyringen i staten, instruks for virksomhets- og økonomistyring, og andre rundskriv og krav fra Finansdepartementet som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler.

Det er fortsatt nødvendig med stor oppmerksomhet når det gjelder tilskuddsforvaltningen. Det skal ikke foretas utbetalinger av tilskudd uten utlysning, annet enn der mottakerne er nevnt spesifikt i Prop. 1 S. Tilskudd skal bare utbetales fra tilskuddsposter, mens kjøp av varer og tjenester kun skal skje fra driftsposter (og etter spesielle regler på investeringsposter) etter prosedyrene i anskaffelsesreglene.

Endringer og føringer på poster som er beskrevet i Prop. 1 S (2019–2020), er ikke omtalt i tildelingsbrevet. Nedenfor presenteres derfor kun budsjettføringer ut over det som står i Prop. 1 S (2019–2020).

Utgifter

Følgende beløp tildeles på kap. 1429 i 2020

(i 1 000 kr)

(Kapittel/post	Betegnelse	Tildeling 2020
1429.01	Driftsutgifter	149 268
1429.21	Spesielle driftsutgifter	31 731
1429.22	Flerårige prosjekt kulturminneforvaltning, <i>kan overføres</i>	30 371
1429.60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 600
1429.70	Tilskudd til automatisk fredete og ander arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	33 164
1429.71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	159 015
1429.72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	58 045
1429.73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra mellomalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	57 575
1429.74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	63 926
1429.75	Tilskudd til fartøyvernssenter, <i>kan overføres</i>	15 949
1429.77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 232
1429.79	Tilskudd til verdensarv, <i>kan overføres</i>	63 690
Sum kapittel 1429		679 566

Inntekter

Det forutsettes inntjent følgende beløp under kap. 4429 i 2020

(i 1 000 kr)

Kapittel/post	Betegnelse	Tildeling 2020
4429.02	Refusjoner og ymse inntekter	2 721
4429.09	Internasjonale oppdrag	3 420
Sum kapittel 4429		6 141

Merinntektsfullmakter

Riksantikvaren gis fullmakt til å overskride bevilginger under:	mot tilsvarende merinntekter under:
Kap. 1429 post 01	Kap. 4429 postene 02 og 09

Fullmakt til å inngå forpliktelser:

Riksantikvaren gis fullmakt til å gi tilsagn om tilskudd ut over vedtatt bevilgning under kap. 1429, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kapittel/post	Betegnelse	Samlet ramme
1429.70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
1429.71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	60 mill. kroner
1429.72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
1429.73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra mellomalderen og brannsikring	10 mill. kroner
1429.74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
1429.75	Tilskudd til fartøyvernssenter	1,5 mill. kroner
1429.79	Tilskudd til verdensarven	21 mill. kroner

Postomtale:

Kapittel 1429

Post 01 Driftsutgifter

- Lønnskompensasjon i forbindelse med lønnsoppgjør utgjør 2,824 mill. kroner.
- Bevilgningen er i 2020 redusert med 743 000 kroner (0,5 prosent) ifm ABE-reformen.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

- I 2020 er bevilgningen redusert med 189 000 kroner (0,5 prosent) ifm ABE-reformen.

Post 22 Bevaringsoppgaver

- I 2020 er bevilgningen redusert med 124 000 kroner (0,5 prosent) ifm ABE-reformen.

Post 60 Kulturminnearbeid i kommunene

- 2 mill. kroner skal benyttes til bygningsvernssenteret for Murbyen Oslo.

Post 71 Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap

- Inntil 6 mill. kroner er øremerket sikring og istandsetting av samiske bygninger, jf. Prop. 1 S.

Post 79 Tilskudd til verdensarven

- I budsjettet for 2020 er det øremerket 10 mill kr til det videre arbeidet med tungtvannskjelleren på Rjukan, fordelt med 5 mill kr på henholdsvis Klima- og miljødepartementets budsjett og Kulturdepartementets budsjett. På post 79 er derfor 5 mill øremerket dette formålet. Departementet viser til at dette er en prioritert satsing ber om at Riksantikvaren vurderer ytterligere tilskudd til dette formålet ved fordelingen av relevante tilskuddsmidler.

4.2 Tildeling fra andre kapitler og poster

Riksantikvaren kan i tillegg disponere midler over følgende kapitler:

(i 1000 kr)

Kapittel/post	Betegnelse	Fullmakt for 2020 til å belaste med inntil:
1410.21	Miljøovervåking og miljødata	6 297
1400.21	Spesielle driftsutgifter	3 400 ¹

4.3 Tildelinger under kapitler på andre departementers budsjett

Utgifter kap. 118, Utenrikspolitiske satsinger, nordområdetiltak mv.

Post 21:

- Når det gjelder prosjektsamarbeid under Den norsk-russiske miljøvernkommisjonen er beløp ikke fastsatt. Nærmere omtale om beløp og bruk av midlene vil komme i eget brev.

4.4 Delegering av budsjettmessige fullmakter

Riksantikvaren delegeres myndighet til:

1. å benytte unntaksbestemmelsene i bevilgningsreglementet. Dette gjelder:
 - a. å foreta nettobudsjettering ved utskifting av utstyr,
 - b. overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter,
 - c. overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel,
 - d. overskridelse av driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjetterminer, og
 - e. inngåelse av leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

5. RAPPORTERING

Etatene rapporterer resultater og årsregnskap i foreløpig og endelig årsrapport, som viser status per 31. august og 31. desember 2020. Rapportene skal foreligge minst to uker før etatsstyringsmøtene.

Vi minner om at virksomheten må ha et system slik at budsjetteringen og regnskapsføringen internt kan fordeles på de ulike virkemiddel- og resultatområdene.

¹ 1,4 mill. kroner til å styrke kapasiteten knyttet til Norges medlemskap i verdensarvkomiteen. og 2 mill. kroner til Kunnskapsløftet

Frister for rapporteringer i 2020 er:

Endelig årsregnskap for 2019: 4. februar 2020

Endelig årsrapport for 2019: 15. mars 2020

Avviksrapportering: 15. mai 2020

Foreløpig årsrapport: 14. september 2020

Rapportering om tildelinger og belastningsfullmakter pr 15. november 2020

Endelig årsregnskap for 2020: 4. februar 2021

Endelig årsrapport for 2020: 15. mars 2021

Årsrapporten skal publiseres på departementets og virksomhetens hjemmesider innen 1. mai. Også departementets instruks til underliggende virksomhet, tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev skal publiseres.

6. MØTEPLAN

Møtedato	Klokkeslett	Møtetype
16. april	09.00-12.00	Halvårsmøte
4. juni	10.00-11.30	Kontaktmøte
8. okt	09.00-12.00	Halvårsmøte

7. OVERSIKT OVER ETATENES KOORDINERINGSANSVAR

Miljødirektoratet:

- Sammenstilling av etatenes innspill til Sysselmannen på Svalbard
- Miljøovervåking/miljødata/miljørapportering, herunder standardisering av miljødata, kvalitetssikring av miljødata, samarbeidsavtale med Statistisk sentralbyrå og samarbeidsavtale med EEA
- Miljøstatus

Riksantikvaren:

- Fotoarkiv

Norsk Polarinstitutt:

- Miljøovervåkingen (MOSJ) på Svalbard eller Jan Mayen

INSTRUKS FOR VIRKSOMHETS- OG ØKONOMISTYRINGEN I RIKSANTIKVAREN

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet i medhold av § 3 i Reglement for økonomistyring i staten og trer i kraft 1. januar 2020

Oslo 20/12-2019

departementsråd

1. Formål

Denne instruksen inneholder grunnleggende krav til etatens virksomhets- og økonomistyring. Instruksen beskriver samfunnsoppdrag, myndighet og ansvar, samt administrative krav til Riksantikvaren. Økonomiforvaltningen skal følge "Reglement for økonomistyring i staten" ("Reglementet") og "Bestemmelser om økonomistyring i staten" ("Bestemmelsene"), med de tilføyelser og presiseringer som fremgår av denne instruksen. Riksantikvaren skal kunne dokumentere interne rutiner og prosesser i instruks, retningslinjer og rutinebeskrivelser. Instruksen er et supplement til økonomiregelverket, og må ses i sammenheng med de årlige tildelingsbrevene og styringsdialogen for øvrig.

2. Riksantikvarens myndighets- og ansvarsområde

Riksantikvaren er et forvaltningsorgan underlagt Klima- og miljødepartementet.

Riksantikvaren skal arbeide for å oppnå de klima- og miljøpolitiske målene som årlig blir presentert i Prop. 1 S. Riksantikvaren har et særlig ansvar for å nå klima- og miljømålene på de områdene Riksantikvaren har myndighet og juridiske virkemidler.

Riksantikvaren skal gjennom analyser, utredninger, rådgivning, resultatoppfølging og kommunikasjon/formidling bidra til å nå miljømålene også på de øvrige områdene. De spesifikke mål, prioriteringer, styringsparametere og oppdrag som Riksantikvaren skal gjennomføre det enkelte år blir gitt i de årlige tildelingsbrev.

2.1. Riksantikvarens rolle og hovedfunksjoner

Riksantikvaren er departementets gjennomføringsorgan innenfor kulturminner, kulturmiljø og landskap. For å medvirke til å nå de nasjonale klima- og miljømålene og ivareta sitt samfunnsoppdrag skal Riksantikvaren utøve følgende funksjoner:

- Gi Klima- og miljødepartementet faglige innspill i arbeidet med politikk- og regelverksutvikling, herunder å gjennomføre utredninger og analyser, samt gi råd om tiltak og virkemidler for å sikre måloppnåelse på kulturminneområdet.

- Bistå regionalforvaltningen, Sametinget og Sysselmannen på Svalbard med veiledning og oppfølging innen kulturminneområdet.
- Ha ansvar for utvikling av digitale tjenester som sikrer en enhetlig kulturminneforvaltning og forvalte sentrale data om kulturminner i offentlig forvaltning
- Legge til rette for verdiskaping og bærekraftig bruk av kulturminner, kulturmiljøer og landskap. Slike hensyn skal vektlegges, ved tildeling av tilskudd til andre formål i den grad det støtter opp under formålet med tilskuddspostene. Verdiskapingsperspektivet og erfaringene fra verdiskapingsprogrammet på kulturminneområdet de siste ti årene skal videreføres gjennom Riksantikvarens generelle forvaltnings- og utviklingsarbeid.
- Arbeide etter og videreutvikle strategiene på viktige innsatsområder, for eksempel arkeologi, fartøyvern, teknisk-industrielle kulturminner og fredning. Strategiene skal være tydelige på prioriteringer, og skal fungere som viktige verktøy for å nå de nasjonale målene.
- Være pådriver/rådgiver for bruk av kulturminner og kulturmiljø som ressurser i by- og tettstedsutvikling for å skape levende bymiljøer og kvalitet i omgivelsene.
- Ha koordineringsansvar for oppfølgingen av verdensarvkonvensjonen på direktoratsnivå.

2.2. Myndighetsutøvelse

- Riksantikvaren skal følge relevant regelverk for etatens ansvarsområder innenfor kulturminner, kulturmiljø og det kulturhistoriske innholdet i landskapet.
- Riksantikvaren skal utøve myndighet innenfor regelverket som er delegert etter kulturminneloven med forskrift (ansvarsforskriften).
- Riksantikvaren skal legge både faglige og samfunnsmessige hensyn til grunn for sine avgjørelser.
- Riksantikvaren skal utøve sin rolle som sektormyndighet i henhold til plan og bygningsloven, energiloven og andre relevante særlover på en tydelig og forutsigbar måte.
- Riksantikvaren skal legge vekt på kvalitet og effektivitet i sin saksbehandling.
- Bevaringsprogrammene er et viktig verktøy i arbeidet med å nå de nasjonale målene. Strategisk og målrettet bruk av virkemidlene knyttet til de enkelte programmene skal derfor gis høy prioritet.
- Ved tildeling av tilskudd til kulturminner som er offentlige eller allment tilgjengelige, skal prinsippet om universell utforming inkluderes i kriterier for støtte så langt hensynet til kulturminnet tillater det.

2.3. Faglig rådgiver og iverksetter

Riksantikvaren skal:

- Gi departementet vurderinger av hvordan tilstanden på kulturminner og kulturmiljø utvikler seg i forhold til nasjonale miljømål, og melde fra hvor det er grunn til å tro at målene ikke nås og herunder foreslå nødvendige tiltak.

- Gi råd om bevaring og forvaltning av kulturminnene. Særlig vektlegge utfordringer knyttet til klimaendringene.
- Gi råd til KLD om hvordan kulturminnepolitikk og – forvaltning kan utvikles for å bidra til å nå klimamålene
- Bistå Miljødirektoratet i arbeid med konsekvensutredninger, herunder gi bidrag til utarbeiding av veiledningsmateriell, mv.
- Bidra til oppfølging av regionreformen ved nødvendig bistand og veiledning til fylkeskommunene og Sametinget
- Gi Klima- og miljødepartementet faglige innspill til utvikling av FoU-politikken på kulturminnefeltet, herunder forskningspolitiske råd og prioriteringer av forskningsbehov. Oppfølging av relevante programmer i forskningsrådet skal særlig vektlegges.
- Gi Klima- og miljødepartementet faglige innspill og råd i utvikling av MOV-arbeidet.
- Være faglig rådgiver for Norsk Polarinstitutt når det gjelder kulturminner i Antarktis.
- Gi faglige råd til departementet i utviklingsarbeid for ivaretagelse av klima- og miljøhensyn etter plan- og bygningsloven og energiloven.
- Levere innspill til regionale planer for vannforvaltning, vind- og vannkraft der Miljødirektoratet har et førstelinjeansvar.
- Ha oversikt over utvikling av miljøtilstanden på egne ansvarsområder, og effekten av faktorer som påvirker miljøtilstanden.
- Riksantikvaren skal bidra med nødvendig kartlegging og kvalitetssikring av data, samt sikre god samordning av kartleggingsaktiviteter og distribusjon av miljø- og kartdata.

Etatene i miljøforvaltningen har et felles ansvar for å samordne innhenting, kvalitetssikring, dokumentasjon og levering av miljødata og miljøinformasjon i henhold til de tidsfrister som er satt for bruken av data (bl.a. miljøstatus.no, Norge digitalt, konvensjoner osv.). Riksantikvaren skal delta i faglige nettverk, prosesser og fora og skal slutte opp om arbeidet med fellesløsninger for miljødata og legge dette til grunn for egne fagsystemer der det er relevant. Miljødirektoratet har rollen som nasjonalt samordningsorgan for miljødata i miljøforvaltningen, og vil ta de nødvendige initiativ.

2.4. Faglig styring og veiledning av regionalt og kommunalt nivå

Riksantikvaren har veilednings- og informasjonsplikt, og et overordnet kulturminnefaglig ansvar overfor kommunene, fylkeskommunene, Sametinget, Sysselembannen på Svalbard og forvaltningsmuseene.

Riksantikvaren skal bidra til kompetanseoppbygging gjennom informasjons- og opplysningsarbeid til fylkeskommunene, kommunene og statlige myndigheter. Riksantikvaren skal også være pådriver for kommunenes arbeid med ivaretagelse av kulturminner.

2.5. Kunnskap og formidling

Riksantikvaren skal følge med på og bidra til utvikling, oppfølging og formidling av relevant forskning, og være en pådriver for forvaltningsrelevant forskning på kulturminnefeltet og støtte oppunder regjeringens målsetting i Langtidsplanen for forskning og utdanning.

Riksantikvaren skal arbeide for å gjøre data om kulturminner tilgjengelig for bruk i samfunnet.

Riksantikvaren skal ha oversikt over status og utvikling i tilstanden til kulturminner og kulturmiljøer samt kunnskap om effekten av faktorer som påvirker tilstanden..

Miljødirektoratet har ansvar for en samlet framstilling på Miljøstatus av indikatorer for nasjonale mål og vurdering av status og utvikling for nasjonale klima- og miljømål basert på disse. Nasjonale indikatorer skal bidra til en god oversikt over status for det nasjonale målet og være formidlet på en lett forståelig måte. Miljøstatus skal sikre en faktabasert, helhetlig og overordnet presentasjon av miljøets tilstand og utvikling og være en helhetlig informasjonstjeneste.

I samråd med Miljødirektoratet og Norsk Polarinstitutt skal Riksantikvaren bidra til vurderinger knyttet til miljøstatus.no og levere data for fastsatte indikatorer til Miljødirektoratet innen fastsatte frister og i tråd med gjeldende rutiner. Sysselembannen skal levere data for fastsatte indikatorer på Svalbard til Miljøstatus.no innen fastsatte frister og i tråd med gjeldende rutiner. Riksantikvaren er ansvarlig for å levere kulturminnedataene til Miljøstatus.no.

Riksantikvaren skal legge vekt på kompetanse- og kunnskapsheving innen tradisjonshåndverk. Viktige elementer i dette er etter- og videreutdanning i håndverk. Samarbeidet med Bygg og Bevar er også sentralt i formidlingen av håndverkstradisjoner, og god praksis for istandsetting og vedlikehold. Riksantikvaren skal også følge opp samarbeidet med de tre nasjonale fartøyvernsentrene, med tanke på dokumentasjon og ivaretagelse av håndverk.

Riksantikvaren skal videreføre arbeidet med kunnskapsheving innenfor klima og energi, herunder klimatilpasning. Det gjelder kunnskap og kompetanse om klimabelastninger på kulturminner og kulturmiljøer, hvordan kulturminneverdiene kan bevares og hvordan dette kan forenes med miljøhensyn og energisparetiltak. Direktoratet skal også bidra til å utvikle kunnskap om hvordan riktig arealbruk, bevaring, transformasjon og gjenbruk kan bidra til å nå klimamålene.

Riksantikvaren skal bidra til økt kunnskap om verdien og betydningen av kulturminner og kulturmiljøer som kilde til opplevelse og livskvalitet, og til at kunnskapen tas i bruk i

utviklingen av byer, tettsteder og landskap. Dette omfatter også å bidra til praktisering og videreutvikling av plan- og bygningsloven slik at de ressursene kulturminner, kulturmiljøer og landskap representerer, blir utnyttet i samfunnsutviklingen parallelt med at de kulturhistoriske verdiene blir tatt vare på.

Det skal legges vekt på bruk av ny teknologi, så som satellitt- og laserdata og geofysiske metoder, og kostnadseffektive løsninger i kartlegging- og overvåkingsarbeidet.

2.6. Internasjonalt klima- og miljøarbeid

Riksantikvaren skal:

- Følge opp Unescos verdensarvkonvensjon nasjonalt og internasjonalt, herunder koordinere og lede arbeidet som følger med Norges medlemskap i Unescos verdensarvkomité 2017-2021. Arbeidet skal gjøres i samarbeid med Miljødirektoratet. Oppfølgingen av Unescos verdensarvkonvensjon innebærer videre at RA i samarbeid med Miljødirektoratet har koordineringsansvaret for gjennomføringen av årlige koordinatormøter, pågående nominasjoner til Unescos verdensarvliste og listeføring på tentativ liste, autorisasjonsordning og tilskuddsmidler for verdensarvsentre (Miljødirektoratet har hovedansvar), samt følge opp forvaltningen av de norske verdensarvområdene.
- Delta i relevante deler av det etablerte programsamarbeidet mellom KLD, IUCN og Iccrom – "World Heritage Leadership" samt opprettholde det tradisjonsrike internasjonale kurset i konservering av tre (ICWCT) – begge eksempler på internasjonalt samarbeid hvor KLD vil etterstrebe målrettet norsk innsats i oppfølgingen av verdensarvkonvensjonen med vekt på kapasitetsbygging.
- Følge opp Haagkonvensjonen nasjonalt og internasjonalt, herunder følge opp arbeidet med implementering av konvensjonen mot andre sektorer.
- Delta i internasjonalt samarbeid på globalt, europeisk og nordisk nivå, herunder Unesco, Iccrom, EU/EØS og Nordisk Ministerråd.
- Gjennom rollen som program- og prosjektpartner under EØS-midlene, bidra til å nå de overordnede målene med EØS-midlene som Norges bidrag til økonomisk og sosial utjevning i Europa.
- Ledet og bidra til gjennomføring av prosjektene for kulturminnevern i gjeldende arbeidsprogram for det norsk-russiske miljøsamarbeidet.

2.7. Andre ansvarsområder og langsiktige oppgaver

Administrasjon

- Følge opp Digitaliseringsstrategien og rapportere på avvik.

- Oversende kopi av rapporter fra ekstern revisjon av styringssystemet for informasjonssikkerhet.
- Ivareta de grunnleggende prinsippene for arbeidet med samfunnssikkerhet, henholdsvis ansvars-, likhets-, nærhets- og samvirkeprinsippet.
- Synliggjøre mål og prioriteringer for samfunnssikkerhet- og beredskapsarbeidet i årsrapporten.
- Oppdatere risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) på grunnlag av endringer i risikobildet og erfaringer fra øvelser og hendelser.
- Systematisk utvikle og vedlikeholde beredskapsplanverk på grunnlag av ROS, DSBs Krisescenarioer og erfaring fra øvelser og hendelser.
- Iverksette nødvendige kompensierende tiltak som reduserer sannsynlighet og konsekvens for uønskede hendelser.
- Utarbeide øvingsplan med formål, tid og øvingsform og rapportere til KLD. Øve beredskapsplanverket minst en gang i året, evaluere alle øvelser og hendelser, og følge opp funn gjennom en ledelsesforankret tiltaksplan. Sørg for at alle punkter i tiltaksplanen blir fulgt opp før evalueringen kan anses som avsluttet. Resultater av oppfølgingen etter større øvelser og hendelser skal oversendes departementet.
- Utøve forebyggende sikkerhet i henhold til bestemmelsene gitt i sikkerhetsloven med forskrifter. Riksantikvaren er autorisert for opp til HEMMELIG.
- Rapportere om sikkerhetstilstanden etter JDs mal for tilstandsrapport og spørsmål fra departementet.
- Varsle sikkerhetsleder i KLD og rapportere til NSM om sikkerhetstruende hendelser i henhold til bestemmelsene gitt i sikkerhetsloven med forskrifter.
- Informere KLD om endringer i sikkerhetsorganisasjonen.
- Opprettholde sertifiseringen av styringssystem for informasjonssikkerhet ISO 27001 og gjennomfør årlige interne og eksterne revisjoner av informasjonssikkerhetssystemet.
- Inkludere oppfølging av digitalt førstevalg i virksomhetens strategier og virksomhetsplaner jf. digitaliseringsrundskrivet.
- Følg opp brev fra JD datert 21.11.17 (sendt ut til underliggende virksomheter 29.11.17) om NSMs nye grunnprinsipper for IKT-sikkerhet.

Natur- og kulturarv, landskap og friluftsliv

- Arbeidet med kulturminner, kulturmiljø og landskap berører flere departement, samfunnssektorer og aktører, både nasjonalt og internasjonalt. Riksantikvaren skal legge vekt på å videreføre gode, eksisterende samarbeidsfora og gjerne også ta initiativ til å etablere nye samarbeidsrelasjoner der det er relevant for utviklingen av arbeidsområdet.
- Videreføre arbeidet med register over kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA).
- Samarbeidet mellom Miljødirektoratet og Riksantikvaren i krysningpunktene kulturarv og naturmangfold, landskap og friluftsliv skal videreutvikles, både for å utveksle erfaringer, for å nyttiggjøre seg av hverandres kompetanse, og ikke minst se natur og kultur i sammenheng og som grunnlag for en helhetlig miljø- og ressursforvaltning.
- Ivareta helheten i arbeidet med kulturlandskap gjennom samarbeid med jordbruks- og kulturminnemyndigheter, herunder oppfølging av relevante strategier og handlingsplaner, forvaltning av Utvalgte kulturlandskap i jordbruket samt bidra til å utvikle målrettede miljøvirkemidler gjennom de årlige jordbruksforhandlingene.

3. Fullmakter

3.1. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger

Direktøren har fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av driftsbevilgninger som stilles til disposisjon for Riksantikvaren i tildelingsbrevet. Oppretting og inndragning av stillinger skal skje i samsvar med bestemmelsene i statsansatteloven og hovedavtalen i staten. Opprettelse av stillinger som forutsetter at den tilsatte blir beskikket av Kongen i statsråd, skal fremmes Klima- og miljødepartementet.

3.2. Fullmakt til å pådra staten forpliktelser om utbetaling i fremtidige budsjettår

Riksantikvaren kan ha utestående bestillinger og tilsagn om tilskudd ved utgangen av et år dersom særskilt bestillings- eller tilsagnsfullmakt for vedkommende budsjettpost er tildelt fra Klima- og miljødepartementet. Utestående bestillinger og tilsagn skal ikke overstige fullmakten med tillegg av eventuelle beløp som er overført til neste budsjettår under den aktuelle budsjettposten.

Utbetalinger som forutsettes foretatt i framtidige budsjettår, må dekkes innenfor den til enhver tid gjeldende tildeling på den aktuelle posten. Varigheten for det enkelte tilsagn skal settes for å sikre best mulig måloppnåelse for ordningen, samtidig som god styring og kontroll av midlene opprettholdes. Tilsagn om tilskudd skal normalt ikke gis for lengre tid enn tre år, dvs. bevilgningsåret pluss to år til. Unntaksvis kan tilsagn gis for inntil 5 år. Virksomheten skal ha en samlet oversikt som til enhver tid viser alle utestående bestillinger og tilsagn. Det forutsettes at gitte tilsagn trekkes tilbake dersom tiltak ikke er gjennomført innenfor tilsagnsperioden.

Bestillings- og tilsagnsfullmakter gjelder kun for ett år. Utestående bestillinger og tilsagn som forventes utbetalt i senere budsjettår, må dekkes innenfor nye fullmakter for det aktuelle året. Forslag om slike fullmakter fremmes i den ordinære budsjettprosessen.

3.3. Myndighet til å avgjøre erstatning til tilsatte ved skade på eller tap av private eiendeler

Med hjemmel i pkt. 4 i kgl. res. av 10. juni 1983 delegerer Klima- og miljødepartementet myndighet til Riksantikvaren å avgjøre erstatning til tilsatte ved evt. skade på eller tap av private eiendeler i forbindelse med tjenesten. Det vises til brev av 4. mai 2015 for fullstendig(e) redegjørelse og forutsetninger.

4. Styringsdialog og rapportering

Styringsdialogen mellom departementet og Riksantikvaren skal gjennomføres i samsvar med "Prinsipper for etatsstyring i miljøforvaltningen", og i henhold til "Reglementet" og "Bestemmelsene". Hovedelementet i styringsdialogen er tildelingsbrevet. Styringsdialogen skal dokumenteres.

5. Risikostyring

Helhetlig risikostyring skal være integrert i mål- og resultatstyringen. Risikostyring skal forebygge og begrense hendelser som kan påvirke måloppnåelsen negativt ved å identifisere, vurdere, håndtere og følge opp risiko som står i veien for måloppnåelse. Med helhetlig risikostyring menes at hele virksomheten, inkludert blant annet omdømme, IT systemer, HMS m.fl., er en del av risikostyringssystemet.

Direktøren har ansvaret for at nødvendige risikoanalyser gjennomføres, og at risikostyring integreres i etatens virksomhet. Risikoanalyser skal være et formelt punkt på etatsstyringsmøtene og status for analysene skal referatføres. Videre oppfølging vurderes på bakgrunn av risiko og vesentlighet.

6. Virksomhetens regnskapsprinsipp

Riksantikvaren skal føre regnskapet etter kontantprinsippet.

7. Virksomhetsledelsen

Direktøren er virksomhetsleder for Riksantikvaren og har det overordnede ansvaret for at virksomheten er i samsvar med lover, forskrifter, etiske retningslinjer og andre forordninger knyttet til Riksantikvarens virksomhet. Direktøren har ansvar for at Riksantikvarens økonomi- og virksomhetsstyring er i samsvar med tildelingsbrevet, Reglementet og denne instruksen.

Dersom direktøren oppretter en særskilt intern revisjonsenhet eller ønsker å kjøpe en slik tjeneste fra konsulenter, skal oppgavene presiseres i særskilt instruks som skal foreligge samtidig med opprettelsen. Departementet skal ha kopi av instruksen.

8. Miljøledelsessystem og plan for offentlige anskaffelser

Riksantikvaren skal ha et miljøledelsessystem. Staten skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus-kostnader. Det skal også legges vekt på "teknologinøytrale" ytelses- og funksjonsspesifikasjoner i anskaffelser der det er relevant og hensiktsmessig.